

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

613.47

Hely:

Császár fürdő

Idő:

-/1954

Személy:

Helyszám:

Nincs a világon még egy olyan nagyváros, ahol annyi természetes gyógyviz és hőforrás lenne, mint Budapesten. A sok gyógyforráscsoport közül a legbővebbek és legváltozatosabbak a budai József-hegy lábánál fakadó Császár-fürdői források.

Claudius római császár idejéből származik az első írásos bizonyíték, egy felirat, amely azt tanúsítja, hogy a rómaiak is ismerték mind a József-hegyi, mind a gellérthegyi hévvizeket. Ez a felirat ugyanis „felső- és alsó-melegvizekről” szól. Az előbbieknél alatt a Rác-, Rudas- és Sáros, (ma Gellért), az utóbbiaknál a Király-, Lukács- és Császár-fürdőket kell érteni.

Anonymus, Béla király nevében jegyzője azt írja, hogy Attila királyi lakot alkotott magának a Duna mellett, a hévvizek fölött. II. Géza magyar király idejében a Császár-fürdő környékét egy 1148-ban kelt oklevélben „forum Geyzae”. Geyza-Vásárhelynek hívták.

1503-ban Vadianus bécsi tanár a következőket írja: „Budán, a várfalaktól északnyugatra, a Dunaparthoz közel, egy domb lábánál két igen gazdag forrás ered, melyek

egyike kénbőves és hideg, másika ellenben oly forró, hogy a bemártott ujj azt nem bírja el.”

A budai fürdők első fénykorukat a török hódoltság alatt

érték el. A mohamedán népeknél ugyanis a fürdés és a mosdás fontos vallási kötelesség. A törökök a meglévő fürdőket bővítették. Legtöbbet e téren Szokoli Musztafa, budai basa alkotott. Többek között ő építette a Császár-fürdőt is, amelynek kupolás része, a mai gőzfürdő ma is fennáll. Ugyancsak Szokoli Musztafa átadta a Császármalom halastavát is. Szokoli Musztafa egyébként egyes források szerint, egy mohamedán hitre tért magyar ember volt, aki a tolnamegyei Szokol faluból származott.

Budavár visszavétele után a budai fürdők erősen megromgálódtak. A Császár-fürdő a kincstár birtokába jutott. Amit a török megóvott és becsben tartott, az az osztrák uralom alatt romlásnak indult. A fürdőt később budai polgárok megvették a kincstártól. Valamennyire rendbehozták, majd a XIX. században fokozatosan bővítették. 1842-ben épült a barokk-stílusú nagy gyógyud-

var, két melléképülettel, száz lakó- és nyolcvanöt fürdőszobával.

A Császár-fürdő

forrása Budán, a József-hegy lábánál, a Frankel Leó — azelőtt Zsigmond-utca — két oldalán fakadnak.

A Török-forrás a Frankel Leó-utca hegy felőli oldalán úgynevezett kápolna épület folyosója alatt fakad. A Török-forrás egyike a Császár-fürdő leggazdagabb forrásainak. Táplálja a férfi- és a női uszodát, a gőzfürdő két langyos medencéjét, az összes fürdők langyos vizét. A vízfelesleg ezenkívül három és fél óránként több mint 111 millió liter vizet ad. Hőfoka átlagban 21 és fél C.

A Fülke-forrás a gőzfürdő fürkájében van, a gőzfürdő nagy meleg medencéjét annak fenekén át táplálja. Hőfoka 58 C, vízhozama 90.000 liter.

Amint látszik, a Császár-fürdő forrásai hőmérséklete 13 C-tól, 61 C-ig terjed. A vizek vegyi hatására jellemző alkotórészek: a calcium, magnézium, nátrium, hidrocarbonat, szulfát és klor, továbbá szén-dioxid-szulfid.

A források a kénes, hév- vagy forró vizű források közé tartoznak,

amelyek nemcsak más forrásoktól, de bizonyos mértékig egymástól is különböznek. Ásványi anyagokban leggazdagabb a Szent István-forrás vize, legszegényebb a Török-forrásé. A források rádiumtartalmúak.

A Császár-fürdő gyógyhatásait évszázadokon keresztül gyűjtötték és adták közre a Császár-fürdőben gyakorló orvosok.

A rádióaktív termálvizek

gyógyhatása sikerrel alkalmazható a következő betegségek gyógyítására: az ízületek és izmok csúzos, reumatikus bántalmak, izzadmányok, isiász, idegbajok, vérszegénység, bőrbajok, fémmérgezések, súlyos betegségek utáni gyengeség, stb. Az ivó-gyógyforrásnak a vize részint egymagában, részint karlsbadi sóval keverve gyógyíthatóságú.

A Császár-fürdő főépületében a következő fürdők épültek: közös gőzfürdő, női iszapfürdő, férfi iszapfürdő, külön iszapfürdők, női népfürdő, porcelán fürdők, kőfürdő, török fürdők, szalonfürdők, fedett uszoda, nyitott uszoda.

A langyosvizű nagy uszómedence a magyar uszósport fejlődésének jelentős tényező-

je. Az uszoda kellemes hőfokú vize lehetővé teszi a téli tréninget is. Uszóversenyeket és vízipólmérkőzéseket is rendeznek a nagy uszodában, a medence mellett lelátó épült, ahol nagyszámú nézőközönség helyezkedik el. A közelmúltban ió-lámpákat szereltek fel a medence fölé, ami lehetővé teszi, hogy esti uszóversenyeket is rendezhessenek a Császár-fürdőben.